

Crna Gora
AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE MEDIJE
Broj: 02 – 2263
Podgorica, 21.12.2023. godine

ANALIZA PROGRAMSKE STRUKTURE
NACIONALNOG EMITERA RADIO TELEVIZIJA CRNE GORE

Zakonski okvir

Članom 56 Zakona o elektronskim medijima¹ propisano je da programska osnova opšteg radijskog ili televizijskog programa sadrži programsku šemu kojom se određuje: vrsta programa, odnosno njihovo razvrstavanje u pojedine grupe, predviđeni kvantitativni odnos između pojedinih grupa sadržaja, predviđeni maksimalni opseg oglasnih sadržaja, predviđeni obim sopstvenih audiovizuelnih djela, vrijeme emitovanja.

Članom 74 propisano je da su javni emiteri dužni da pružaju javne usluge proizvodnje i emitovanja radijskih i/ili televizijskih programa sa informativnim, kulturnim, umjetničkim, obrazovnim, naučnim, dječijim, zabavnim, sportskim i drugim programskim sadržajima, kojima se obezbjeđuje ostvarivanje prava i interesa građana i drugih subjekata u oblasti informisanja.

Javna usluga podrazumijeva samostalnu i nezavisnu proizvodnju, uređivanje i emitovanje programa koji nijesu u službi političkih, ekonomskih ili drugih centara moći, objektivno i pravovremeno informisanje javnosti o političkim, privrednim, kulturnim, obrazovnim, naučnim, sportskim i drugim značajnim događajima i pojavama u zemlji i inostranstvu, kao i proizvodnju i emitovanje programa namijenjenih različitim segmentima društva, bez diskriminacije, posebno vodeći računa o specifičnim društvenim grupama kao što su djeca i omladina, pripadnici manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, osobe sa invaliditetom, socijalno i zdravstveno ugroženi.

Javni emiteri su obavezni na njegovanje kulture javnih komunikacija i jezičkih standarda, proizvodnju i emitovanje programa koji izražavaju nacionalni i kulturni identitet Crne Gore i kulturni i etnički identitet manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, kao i proizvodnju i emitovanje programa na jezicima manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica na područjima na kojima žive.

Saglasno članu 76 Zakona, ugovorom između Vlade Crne Gore i nacionalnog javnog emitera utvrđuje se vrsta i obim svih javnih usluga koje javni emiter pruža. Pored programskih obaveza utvrđenih članom 74 ovog zakona, definišu se i programski sadržaji namijenjeni razvoju nauke, obrazovanja i kulture, informisanju lica oštećenog sluha i vida, kao i programski sadržaji na jezicima pripadnika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica.

Metodološki okvir

Analiza strukture programa Radio Televizije Crne Gore je urađena na osnovu podataka dobijenih monitoringom programskih sadržaja emitovanih u periodu od 25.11. do 1.12.2023. godine, te su na osnovu kvantitativne obrade izvedeni rezultati koji su dati u nastavku teksta.

Imajući u vidu da Radio Televizija Crne Gore emituje tri televizijska i dva radijska programa, putem kojih se u nekim slučajevima emituje isti programski sadržaj, a da je Pravilnikom o uslovima za određivanje programskih sadržaja koji se smatraju sopstvenom produkcijom propisano da se u sopstvenu produkciju ubrajaju premijere i prve reprize programskih sadržaja, ovo pravilo je primijenjeno na Televiziju Crne Gore,

¹ "Sl. list CG", br. 046/10, 040/11, 053/11, 006/13, 055/16, 092/17, 082/20

odnosno Radio Crne Gore, u cjelini. Navedeno znači da ukoliko je isti programski sadržaj emitovan na Prvom programu premijerno, a prvo reprizno emitovanje je prikazano na Drugom programu, programski sadržaj je uzet kao sopstvena produkcija i Prvog i Drugog programa. Ukoliko je isti programski sadržaj imao premijerno i prvo reprizno emitovanje na Prvom programu, a drugo reprizno emitovanje na Drugom programu, sadržaj je uzet kao sopstvena produkcija samo Prvog programa.

Prilikom razvrstavanja sadržaja primijenjene su odredbe Pravilnika o uslovima za određivanje programskih sadržaja koji se smatraju sopstvenom produkcijom ("Sl. list Crne Gore", br. 11/12).

Relativni pokazatelji učešća sadržaja po izvoru i po žanru dati su u odnosu na ukupno sedmično vrijeme emitovanja koje iznosi 10.080 minuta, sa izuzetkom Parlamentarnog programa koji emituje u prosjeku 15 časova programa dnevno (izdato Odobrenje za emitovanje na 12 časova - 5.040 minuta). Prilikom prikazivanja podataka date su neto vrijednosti programskih kategorija (sa isključenim trajanjem oglasnog sadržaja).

Prikazani podaci vezani za učešće sadržaja po produkcijskom izvoru se odnose na učešće sopstvene produkcije, kupljenog i reemitovanog programa, u ukupno emitovanom sedmičnom programu. Razlika do 100% se odnosi na učešće oglasnih sadržaja (do 10%) i učešće programskih sadržaja čiji je proizvođač emiter (ili su proizvedeni po njegovoj narudžbi i za njegov račun), ali koji se saglasno Pravilniku, ne smatraju sopstvenom produkcijom jer je riječ o drugom, ili nekom narednom, repriznom emitovanju. Kod radijskih programa razlika do 100% se odnosi i na učešće muzičkog sadržaja.

Prikazani podaci vezani za učešće sadržaja po vrsti se odnose na učešće pojedinih kategorija programa, u ukupno emitovanom sedmičnom programu. Razlika do 100% se odnosi na trajanje oglasnih sadržaja, a kod radijskih programa i na učešće muzičkog sadržaja.

Polazni podaci

Nacionalnom javnom emiteru „Radio Televizija Crne Gore“ izdata su sljedeća odobrenja za emitovanje:

- Odobrenje O-TV-J-01 izdato za „Prvi program Televizije Crne Gore“;
- Odobrenje O-TV-J-02 izdato za „Drugi program Televizije Crne Gore“;
- Odobrenje O-TV-J-03 izdato za „Satelitska Televizija Crne Gore“;
- Odobrenje O-TV-J-09 izdato za „Parlamentarni program“;
- Odobrenje O-R-J-01 izdato za „Radio Crne Gore - prvi program“;
- Odobrenje O-R-J-02 izdato za „Radio Crne Gore - drugi program / Radio 98“.

Za potrebe ovog dokumenta nije analiziran program Satelitske Televizije Crne Gore.

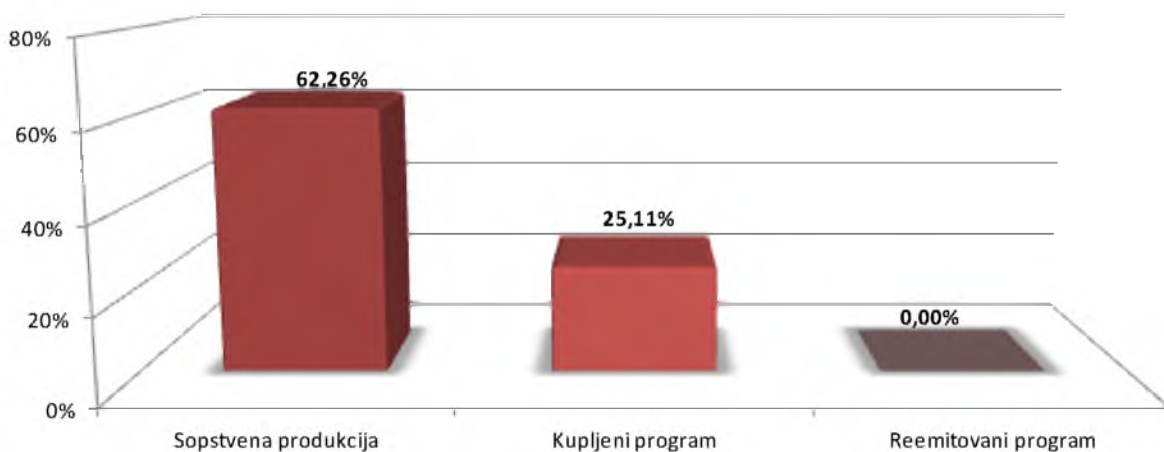
Prvi program Televizije Crne Gore (TVCG1)

Sopstvenom produkcijom smatraju se informativne, kulturno-umjetničke, muzičke, sportske i druge emisije, kao i drugi izvorno proizvedeni programski sadržaji čiji je proizvođač emiter ili su proizvedeni po njegovoj narudžbi i za njegov račun².

Posmatrano po produkcijskom izvoru, u ukupno emitovanom programu TVCG1 dominantna je sopstvena produkcija, 62,26% (u odnosu na izdato Odobrenje 52,39%).

Kupljeni program ima učešće od 25,11% ukupno emitovanog programa.

U posmatranom periodu TVCG1 nije imao reemitovanog sadržaja.

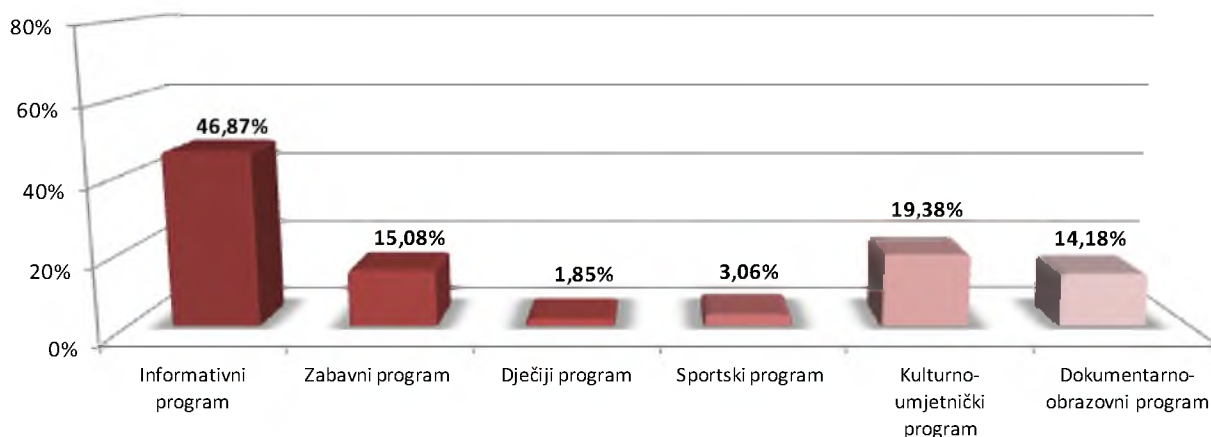

Grafik 1: Učešće sadržaja po produkcijskom izvoru (procenat, sedmično)

Ukupno emitovani program, nezavisno od produkcijskog izvora, sadrži dominantno informativni sadržaj, 46,87%.

Emiter dnevno emituje informativni program u trajanju dužem od Zakonom propisanih 30 minuta, u okviru kojeg emituje centralnu informativnu emisiju prosječnog trajanja 31 minut (Zakonom propisani minimum je 20 minuta).

U posmatranom periodu, šest dana sedmično je emitovana informativna emisija na albanskom jeziku „Lajmet“, prosječnog trajanja 11 minuta. Takođe je emitovan magazin na albanskom jeziku „Mozaiku“, u trajanju od 60 minuta. Informativna emisija na gestovnom govoru, u posmatranom periodu, emitovana je tri puta (tri od sedam dana), u terminu od 15:30 sati, približnog trajanja 20 minuta.

Grafik 2: Učešće sadržaja po vrsti (procenat, sedmično)

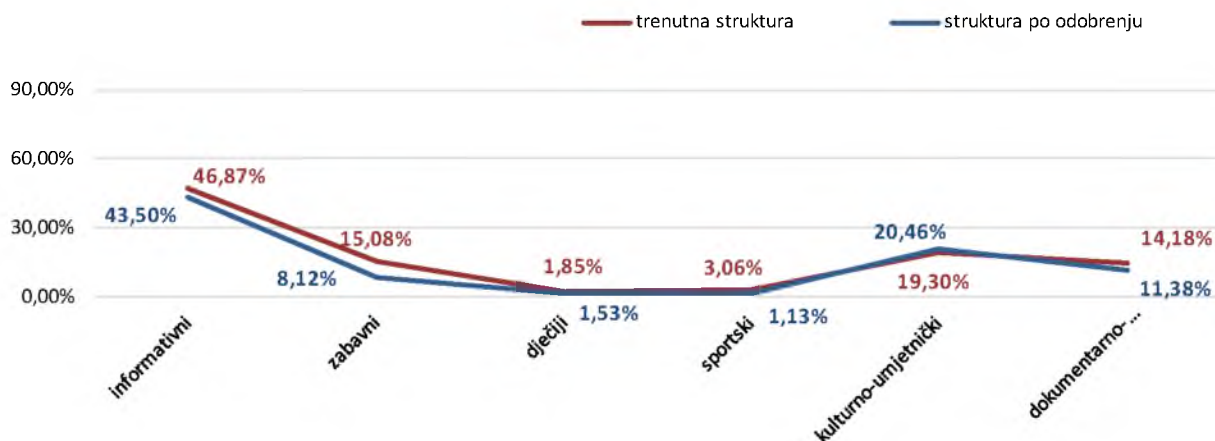
² Pravilnik o uslovima za određivanje programskih sadržaja koji se smatraju sopstvenom produkcijom

Slijedi kulturno-umjetnički program sa 19%. Emiter poštuje odredbe koje se odnose na označavanje i raspoređivanje emitovanih sadržaja koji mogu ugroziti razvoj maloljetnika i objavljuje dosljedno upozorenja o dobnj prilagođenosti.

Zabavni program zauzima 15% učešća u strukturi ukupno emitovanog programa.

Dokumentarno-obrazovni program čini 14%, a sportski program 3% ukupnog sadržaja.

Najmanje učešće u strukturi programa po vrsti čini dječiji program sa približno 2% emitovanog sadržaja (na sedmičnom nivou).

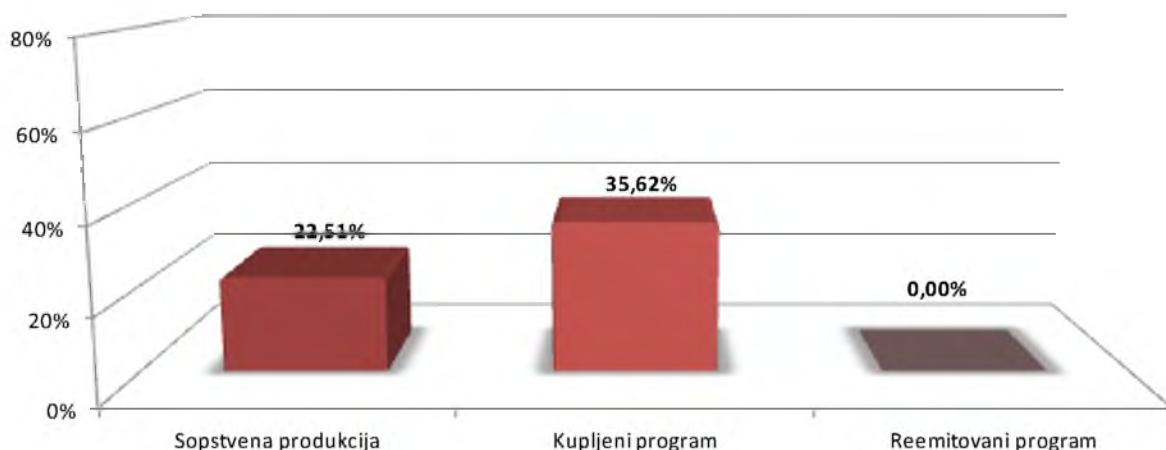
Grafik 3: Učešće vrste sadržaja po odobrenju VS trenutno učešće (procenat, sedmično)

Drugi program Televizije Crne Gore (TVCG2)

Posmatrano po produkcijskom izvoru, u ukupno emitovanom programu TVCG2, dominantan je kupljeni program (35,62%).

Sopstvena produkcija čini 22,51% ukupno emitovanog sadržaja (u odnosu na izdato Odobrenje 29,33%).

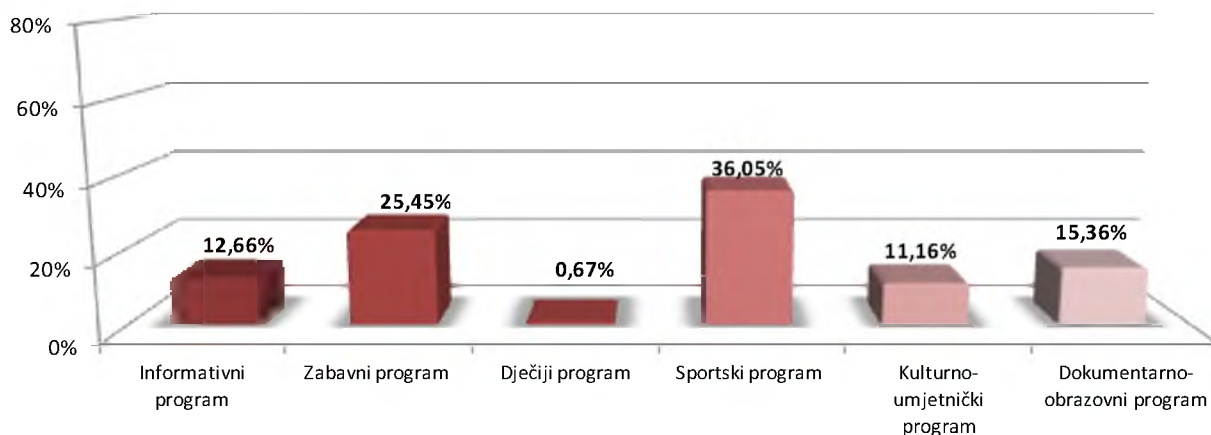
U posmatranom periodu TVCG2 nije imao reemitovanog sadržaja.

Grafik 4: Učešće sadržaja po produkcijskom izvoru (procenat, sedmično)

Ukupno emitovani program, nezavisno od produkcijskog izvora, u posmatranoj sedmici je sadržao dominantno sportski program, 36%.

Zabavni program je imao učešće od 25%, a dokumentarno-obrazovni program 15% ukupno emitovanog sadržaja.

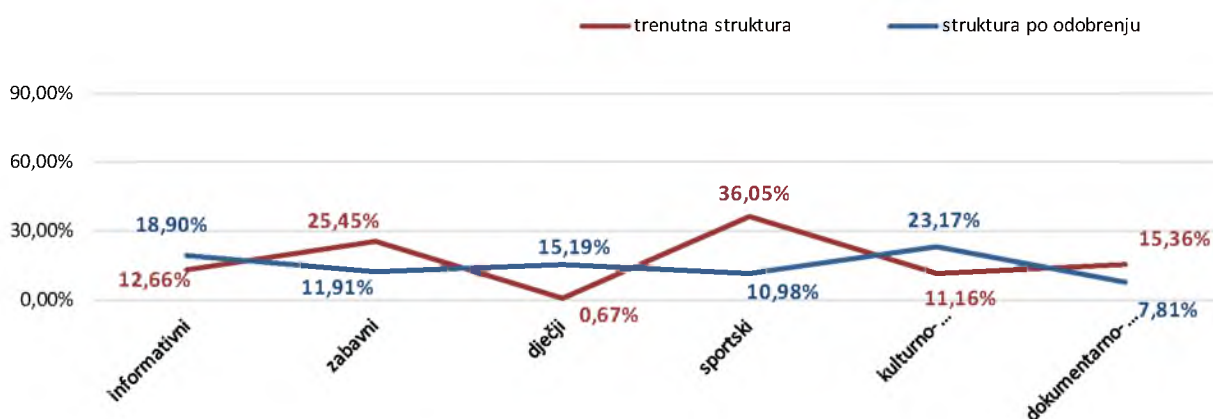
Grafik 5: Učešće sadržaja po vrsti (procenat, sedmično)

Informativni program u ukupnoj strukturi ima učešće od približno 13%. Ovaj procenat uslovljen je činjenicom da se na TVCG2 prikazuju reprizna emitovanja informativnog programa koji predstavlja dio redovne programske šeme TVCG1 („Naglas“, „Stav“, „Fokus“, „Agrosaznanje“, „Biznis zona“ i sl.).

Emiter dnevno emituje informativni program u trajanju dužem od Zakonom propisanih 30 minuta. Zakonom propisanu informativnu emisiju u trajanju od najmanje 20 minuta predstavlja reprizno emitovanje programske sadržaja TVCG1, „Dnevnik“ od 19:30 sati, prosječnog trajanja 31 minut. Pored navedenog, emitovan je i polučasovni sadržaj na albanskom jeziku „Në fokus“ (pregled aktuelnih dešavanja u Opštini Ulcinj).

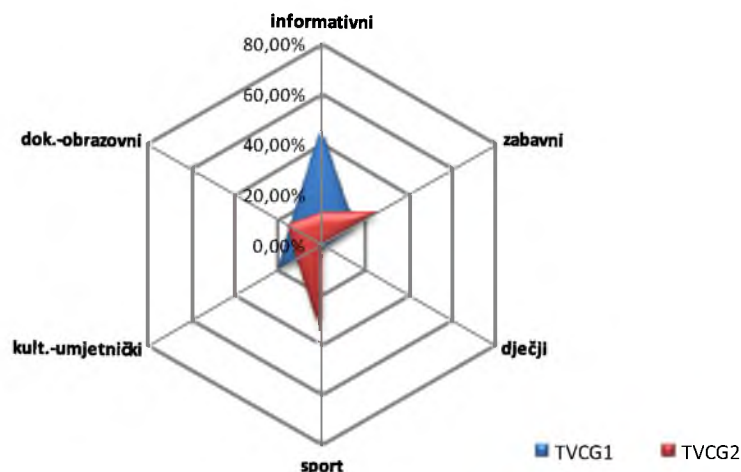
Kulturno-umjetnički program čini 11% ukupne strukture programa. Emiter ne poštuje u cjelini odredbe koje se odnose na označavanje i raspoređivanje emitovanih sadržaja koji mogu ugroziti razvoj maloljetnika i ne objavljuje dosljedno upozorenja o dobnoj prilagođenosti.

Dječiji program zauzima manje od 1% ukupno emitovanog sadržaja.

Grafik 6: Učešće vrste sadržaja po odobrenju VS trenutno učešće (procenat, sedmično)

Upoređujući strukturu Prvog i Drugog programa Televizije Crne Gore, po vrsti sadržaja, informativni program predstavlja dominantnu karakteristiku TVCG1, dok je TVCG2 u posmatranom periodu imao značajno učešće sportskog programa.

Grafik 7: Struktura programa po vrsti – TVCG1 VS TVCG2 (procenat, sedmično)

Parlamentarni program

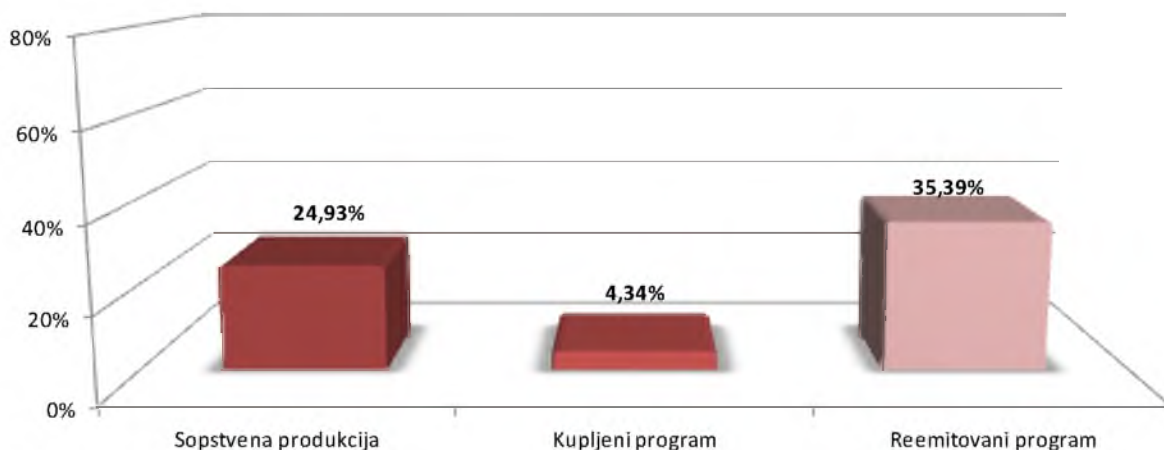
Parlamentarni program emituje u prosjeku približno 15 časova programa dnevno, odnosno na sedmičnom nivou 6.192 minuta televizijskog programa. Napominjemo da je trenutno važeće Odobrenje za emitovanje izdato za emitovanje programa u trajanju od 12 časova, odnosno 5.040 minuta televizijskog programa.

Posmatrano po produkcijskom izvoru, u ukupno emitovanom programu Parlamentarnog kanala dominantan je reemitovani program (35,39%). Ovaj podatak uslovljen je činjenicom da tokom posmatranog perioda nijesu emitovana planirana zasjedanja Skupštine Crne Gore, kao ni zasjedanja skupštinskih odbora, pa je popuna programa realizovana emitovanjem programskih sadržaja sa TVCG1.

U posmatranom periodu učešće sopstvene produkcije je iznosilo 24,93% (u odnosu na izdato Odobrenje 75,89%).

Kupljeni program ima učešće od 4,34% ukupno emitovanog programa.

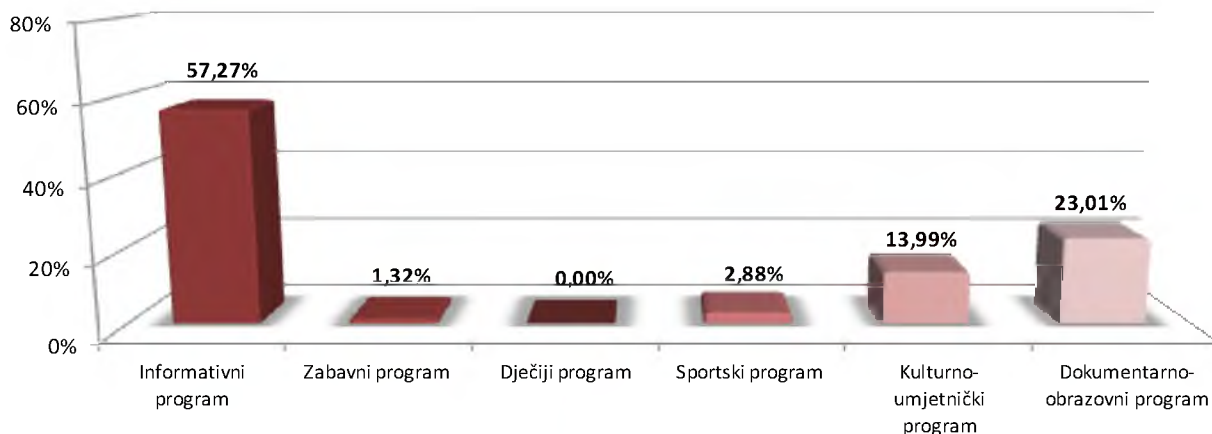
U navedeni obračun nije ušao određeni broj sadržaja (u većini snimci koncerata) jer ne sadrže podatke na osnovu kojih se može procijeniti izvor produkcije ili podatak o prethodnim emitovanjima, kao ni sadržaji koji predstavljaju arhivsku građu Radio Televizije Crne Gore, pa se iz tog razloga, shodno Pravilniku, ne mogu smatrati sopstvenom produkcijom.

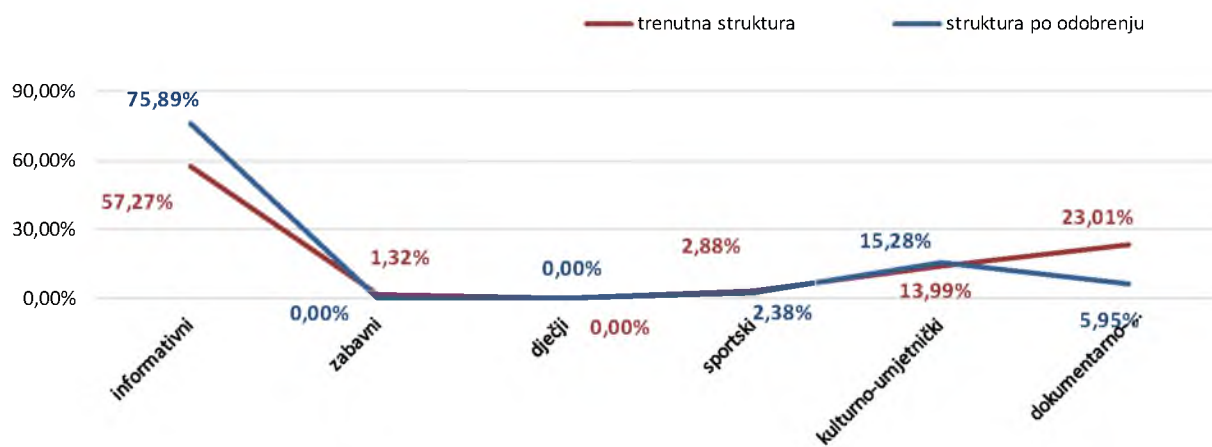
Grafik 8: Učešće sadržaja po produkcijskom izvoru (procenat, sedmično)

Ukupno emitovani program, nezavisno od produkcijskog izvora, sadrži dominantno informativni program, 57%.

Slijedi dokumentarno-obrazovni program sa učešćem od 23% ukupnog emitovanog sadržaja. Kulturno-umjetnički program je u posmatranom periodu imao učešće od 14%, a sportski približno 3%. Zabavni program čini nešto više od 1% ukupnog sadržaja, dok dječjeg programa u posmatranom periodu nije bilo.

Grafik 9: Učešće sadržaja po vrsti (procenat, sedmično)

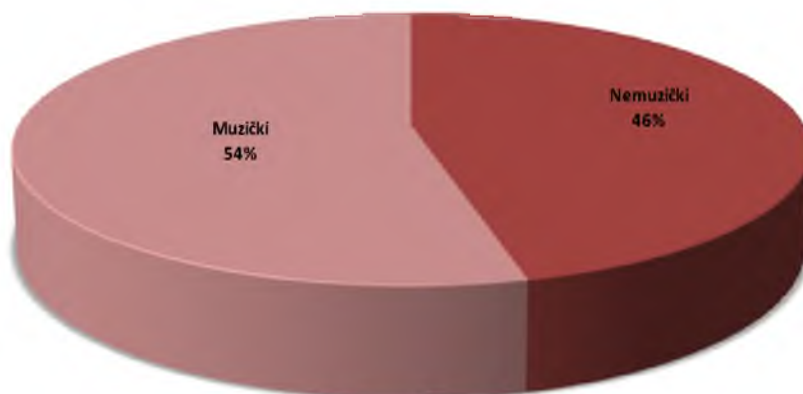

Grafik 10: Učešće vrste sadržaja po odobrenju VS trenutno učešće (procenat, sedmično)

Prvi program Radija Crne Gore (RCG1)

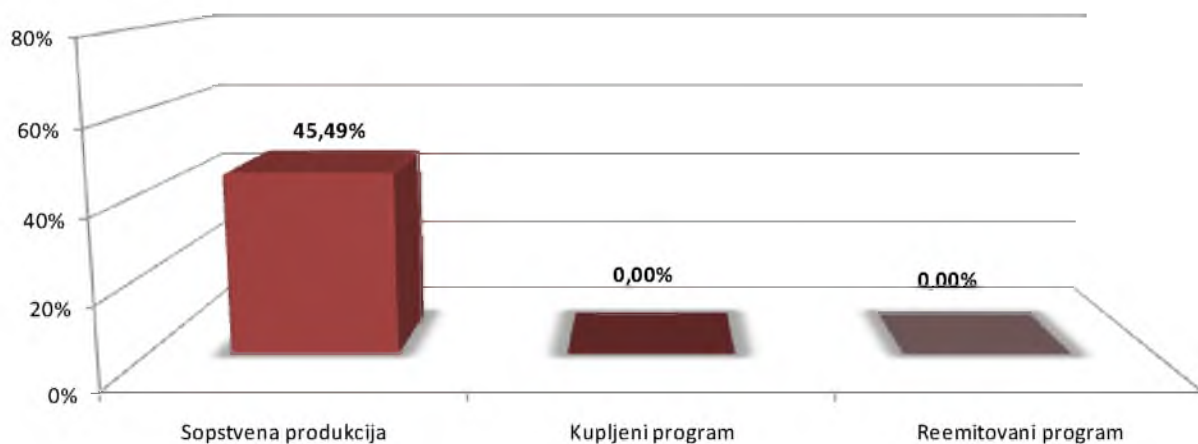
Na Prvom programu Radija Crne Gore ukupno emitovani program, na sedmičnom nivou, sadrži 54% muzike i 46% sadržaja različite vrste (po kategoriji, žanru ili produkcijskom izvoru).

Navedeno znači da Prvi program Radija Crne Gore emituje 4.598 minuta sedmično, odnosno 657 minuta dnevno različitih sadržaja, dok ostatak emitovanog vremena predstavlja muzika.

Grafik 11: Struktura radijskog programa (procenat, sedmično)

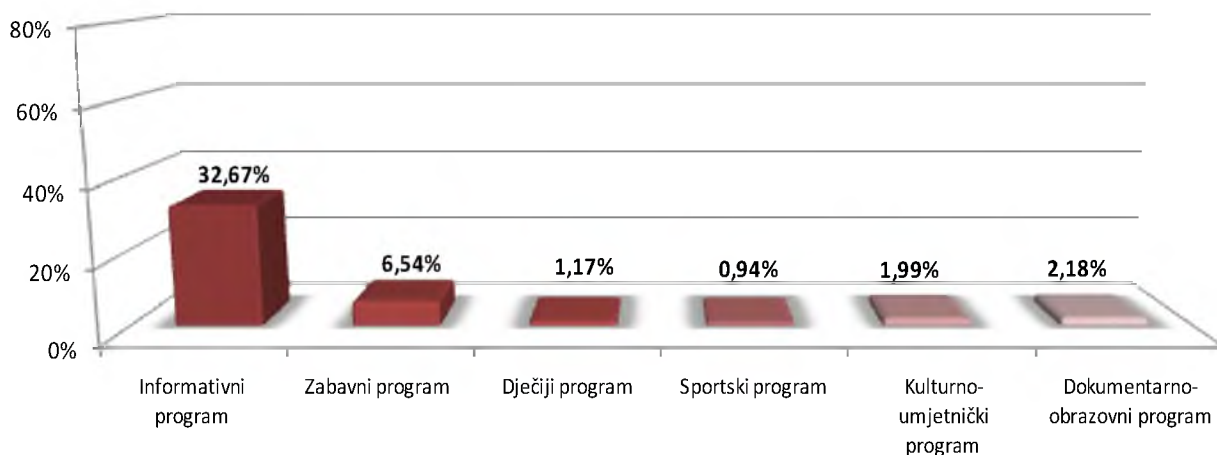
Emitovani **nemuzički** sadržaj Prvog programa Radija Crne Gore čini sopstvena produkcija i to 45,49% (u odnosu na izdato Odobrenje 46,92%). Kupljenih i reemitovanih sadržaja u posmatranoj sedmici nije bilo.

Grafik 12: Učešće nemuzičkog sadržaja po produkcijskom izvoru (sedmično)

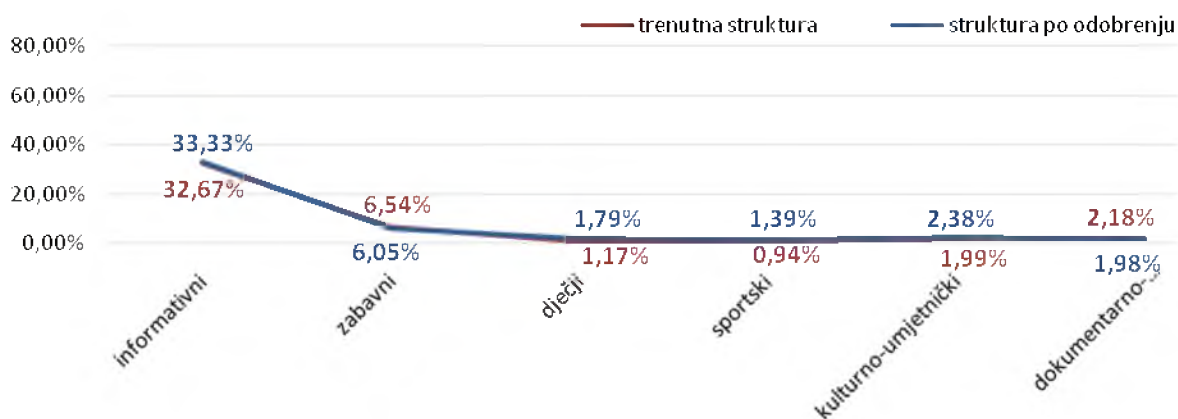
Ukupno emitovani nemuzički sadržaj, nezavisno od produkcijskog izvora, je dominantno informativnog karaktera (33%).

Emiter dnevno emituje informativni program u trajanju dužem od Zakonom propisanih 30 minuta, u okviru kojeg emituje centralnu informativnu emisiju prosječnog trajanja 28 minuta (Zakonom propisani minimum je 20 minuta). Na albanskom jeziku se emituje informativna emisija „Vijesti“ (radnim danima i prosječnog trajanja 5 minuta), „Dnevnik“ (radnim danima i prosječnog trajanja 30 minuta) kao i sedmična, jednočasovna, emisija.

Grafik 13: Struktura sadržaja po vrsti (sedmično)

Zabavni program ima učešće od 7%. Dokumentarno-obrazovni i kulturno-umjetnički sadrže po otprilike 2%. Sportski i dječiji program imaju učešće po 1%.

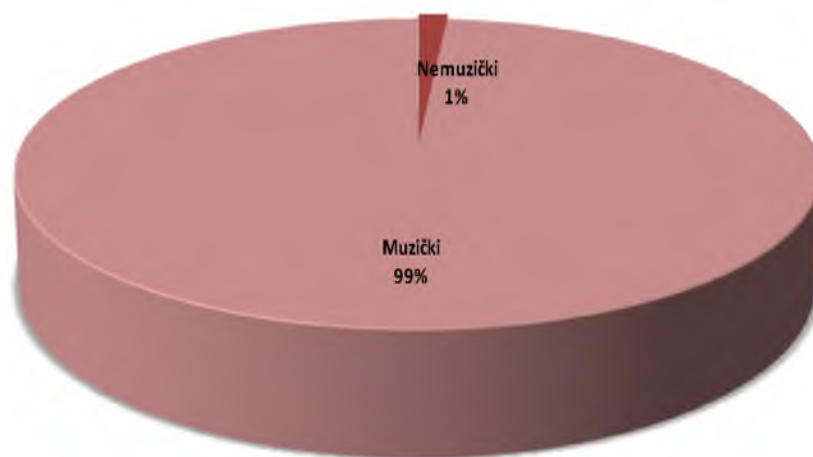

Grafik 14: Učešće vrste sadržaja po odobrenju VS trenutno učešće (procenat, sedmično)

Drugi program Radija Crne Gore (Radio 98)

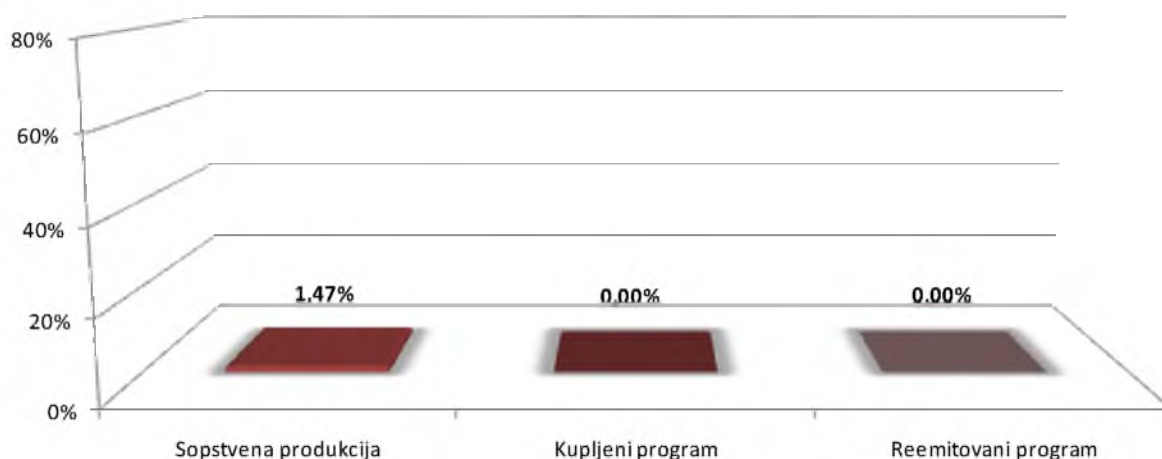
Program Radija 98, na sedmičnom nivou, sadrži 91% muzike i 1% govornog sadržaja.

Navedeno znači da Radio 98 emituje 148 minuta sedmično, odnosno 21 minut dnevno informativnog sadržaja, dok ostatak emitovanog vremena predstavlja muzika.

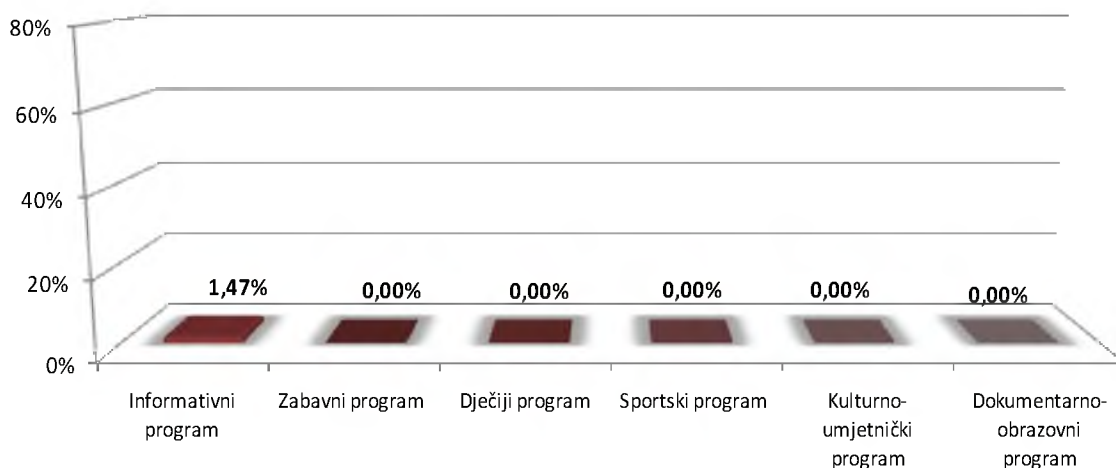
Grafik 15: Struktura radijskog programa (procenat, sedmično)

Emitovani **nemuzički** sadržaj Radija 98 na sedmičnom nivou čini 1,47% sopstvene produkcije (u odnosu na izdato Odobrenje 12,40%). Reemitovanog i kupljenog sadržaja nema.

Grafik 16: Struktura nemuzičkog sadržaja po produkcijskom izvoru (sedmično)

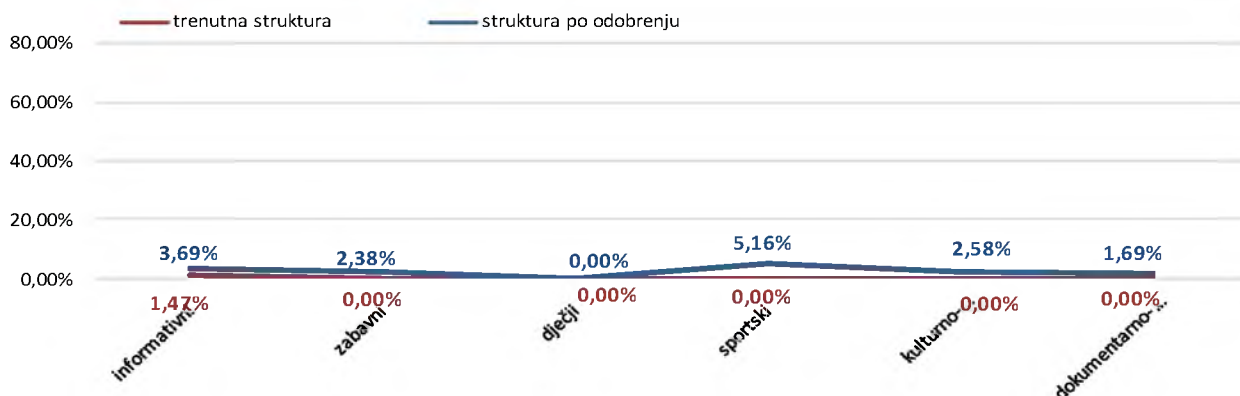
Ukupno emitovani nemuzički sadržaj, nezavisno od produkcijskog izvora, sadrži isključivo informativni program, 1,47%.

Grafik 17: Struktura sadržaja po vrsti (sedmično)

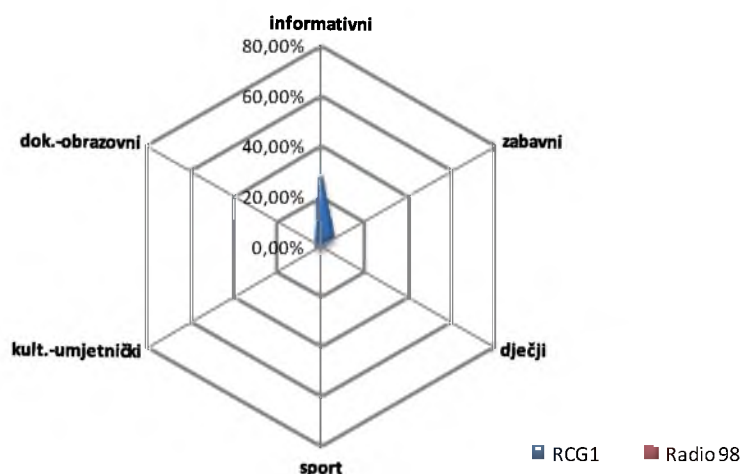
Emiter ispunjava zakonsku obavezu da kao opšti program emituje jednu informativnu emisiju u trajanju od najmanje 20 minuta, ali ne i zakonsku obavezu da dnevno emituje informativni program u trajanju od 30 minuta.

Emitovani program sadrži određenu količinu govornog sadržaja koja nije uključena u navedene iznose jer nije riječ o zaokruženim programskim cjelinama, već o nasumičnim uključenjima voditelja bez adekvatnog horizontalnog i vertikalnog raspoređivanja sadržaja. Ovaj program ne predstavlja programski zaokruženu i strukturiranu cjelinu.

Grafik 18: Učešće vrste sadržaja po odobrenju VS trenutno učešće (procenat, sedmično)

Upoređujući strukturu Prvog i Drugog programa Radija Crne Gore, po vrsti sadržaja, informativni program predstavlja dominantnu karakteristiku RCG1, dok Radio 98 predstavlja specijalizovani muzički program.

Grafik 19: Struktura programa po vrsti – RCG1 VS Radio 98 (procenat, sedmično)

Ocjene i zaključci

- Prvi program Televizije Crne Gore karakteriše značajno učešće sopstvene produkcije. Na programu TVCG1 sopstvena produkcija čini 62% ukupnog sedmičnog emitovanja, dok na TVCG2 ovaj procenat iznosi 23%. Kupljenih sadržaja je oko 25% u programu TVCG1 i oko 36% u programu TVCG2. Reemitovanog sadržaja nema u Prvom i Drugom programu TVCG.
- Upoređujući strukturu Prvog i Drugog programa Televizije Crne Gore, po vrsti sadržaja, informativni program predstavlja karakteristiku TVCG1, dok je u posmatranoj sedmici TVCG2 imao dominantno učešće sportskog programa.
- Parlamentarni program ima približno 25% učešća sopstvene produkcije. Procentualna zastupljenost reemitovanog programa od 35% uslovljena je činjenicom da, tokom posmatranog perioda, nijesu emitovana planirana zasijedanja Skupštine Crne Gore, kao ni zasijedanja skupštinskih odbora, pa je popuna programa realizovana emitovanjem programskih sadržaja sa TVCG1. Kupljenih sadržaja je nešto oko 4%.
- Malo učešće sportskih sadržaja na TVCG1 - 3% supstituiše značajno učešće sporta u programu TVCG2 - 36%. Sadržaja namijenjenih djeci je malo u okviru oba programa, nešto više od 1%.
- Na TVCG1 emituje se jedan programski sadržaj prilagođen osobama sa invaliditetom, dok TVCG2 nema ovakve sadržaje.
- Na albanskom jeziku se emituje informativna emisija „Lajmet“ (šest dana sedmično i prosječnog trajanja 11 minuta), kao i sedmična, jednočasovna, emisija „Mozaiku“. Na TVCG2 je emitovan polučasovni sadržaj na albanskom jeziku „Ně fokus“.
- Prvi program Radija na sedmičnom nivou ima oko 46% nemuzičkog sadržaja. Na Radiju 98 učešće nemuzičkog sadržaja je izuzetno malo, svega 1%.
- Strukturu oba radijska programa čini isključivo sopstvena produkcija. Nema kupljenih ni reemitovanih sadržaja.
- Upoređujući strukturu Prvog i Drugog programa Radija Crne Gore, po vrsti sadržaja, informativni program predstavlja dominantnu karakteristiku RCG1, dok Radio 98 ima strukturu specijalizovanog muzičkog programa.
- Posmatrajući oba programa radija, veoma je malo dokumentarnih, obrazovnih i sadržaja namijenjenih djeci.
- Na albanskom jeziku se emituje informativna emisija „Vijesti“ (radnim danima i prosječnog trajanja 5 minuta), „Dnevnik“ (radnim danima i prosječnog trajanja 30 minuta) kao i sedmična, jednočasovna, emisija. Radio 98 nema sadržaje na jezicima nacionalnih manjina.

 DIREKTORICA
Sunčica Bakić